

Besöksadress

Socialförvaltningen
Rudsjöterrassen 2
Haninge

Postadress

Socialförvaltningen
136 81 Haninge

Telefon

08-606 70 00

E-post

socialforvaltningen@haninge.se

Haninge
kommun

www.haninge.se

ATT SÄLJA FOLKÖL ELLER TOBAK
kort information till folköl- och tobakshandlare

Regler för att sälja folköl

Ni får sälja folköl om följande krav är uppfyllda:

- ägaren till affären har fyllt 20 år.
- ni har anmält till kommunen att ni ska sälja folköl.
- affären är registrerad eller godkänd av miljökontoret för hantering av matvaror.
- ni säljer ett varierat och omfattande utbud av matvaror.
- ni säljer lättdrycker, till exempel lättöl, läsk och cider med en alkoholhalt på högst 2,25 volymprocent.
- vid servering av folköl ska lagad mat finnas att tillgå.

Ni får inte sälja folköl:

- till personer under 18 år.
- om personen inte kan visa med legitimation att han/hon har fyllt minst 18 år. Kontrollera legitimation på alla som ser ut att vara under 25 år.
- till personer som ni tror kan ge bort eller sälja ölet till någon under 18 år (langning).
- till personer som är påverkade av alkohol eller andra droger.

Vad händer om ni säljer folköl till någon under 18 år?

Butikspersonalen ska kontrollera att en kund som vill köpa folköl är minst 18 år. Vid tveksamhet om köparens ålder ska legitimation begäras.

Om reglerna inte följs kan den som säljer personligen få böter eller fängelse i upp till 6 månader. Kommunen kan dessutom förbjuda att folköl säljs i butiken under 6 eller 12 månader. Ibland kan butiken istället få en varning.

Folköl är
en dryck med en alkoholhalt över 2,25 och upp till och med 3,5 volymprocent.

Regler för att sälja tobak

Ni får sälja tobak om:

- ni har anmält detta till kommunen.
- alla paket med tobak har varningstext.

Ni får inte sälja tobak:

- till någon under 18 år.
- om inte personen kan visa med legitimation att han/hon har fyllt 18 år. Kontrollera legitimationen på alla som ser ut att vara under 25 år.
- till personer som ni tror kan ge bort eller sälja tobaken till någon som inte fyllt 18 år (langning).
- som lösa cigaretter eller i paket som har mindre än 19 cigaretter.

Reklam för tobak är förbjudet. Undantag är inne i affären vid tobaken där ni exempelvis kan ha en liten informationsskylt med pris.

Vad händer om ni säljer tobak till någon under 18 år?

Butikspersonalen ska kontrollera att en kund som vill köpa tobak är minst 18 år. Om åldern inte kontrolleras kan den som säljer personligen få böter eller fängelse i upp till 6 månader. Kommunen kan ge ett föreläggande eller förbud till en butik som inte följer reglerna i tobakslagen.

Ett föreläggande betyder att kommunen säger till ägaren av butiken vad han/hon behöver göra för att följa reglerna. Ett förbud betyder till exempel att affären förbjuds att sälja tobaksvoror under en viss tid.

Föreläggande och förbud kan kombineras med vite. Vite betyder att ägaren får betala en avgift om affären bryter mot reglerna igen. Vitet är oftast mer än 5 000 kronor.

Tobak är
varor som innehåller tobak, t ex cigaretter, cigarrer, piptobak, tobak till vattenpipa, rulltobak, tuggtobak, råttobak, snus mm.

Ni ska ha kontroll över försäljningen

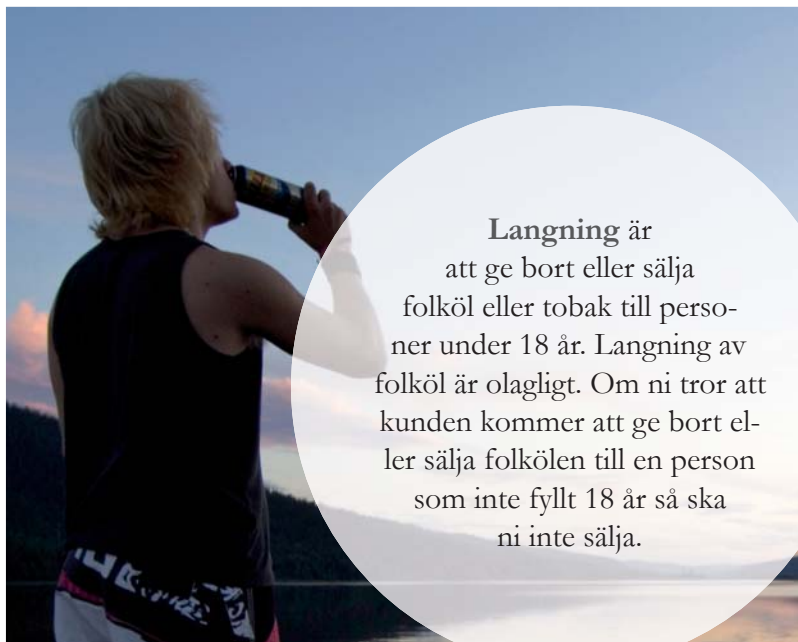
Den som äger eller driver en affär som säljer folköl eller tobak ska ha kontroll över försäljningen. Det ska också finnas ett program för den kontrollen, ett egentillsynsprogram.

Programmet ska beskriva hur personalen får information om alkohollagens och tobakslagens regler för försäljning. Viktigt är att programmet beskriver hur ni kontrollerar åldersgränsen. Enligt lagen ska den som säljer folköl eller tobak kontrollera att kunden fyllt minst 18 år.

Vi kontrollerar att ni följer reglerna

Kommunen har som målsättning att varje år besöka så många affärer som möjligt för att lämna information och kontrollera egentillsynsprogrammet. Ni får också information om de inköpsstudier som har gjorts och om de lagar som gäller.

Varje år gör Haninge kommun minst en inköpsstudie. Det betyder en kontroll där kommunen låter 18-åriga ungdomar försöka köpa folköl eller tobak i en affär utan att visa legitimation. Resultatet efter en inköpsstudie meddelas alltid affären.

Langning är att ge bort eller sälja folköl eller tobak till personer under 18 år. Langning av folköl är olagligt. Om ni tror att kunden kommer att ge bort eller sälja folkölen till en person som inte fyllt 18 år så ska ni inte sälja.

Alkohollagen i korthet

Åldersgräns

Enligt 3 kap 8 § alkohollagen får inte folköl säljas, serveras eller annars lämnas ut till den som inte fyllt 18 år. Den som lämnar ut alkoholdrycker (i det här fallet folköl) ska försäkra sig om att mottagaren har uppnått rätt ålder. Alkoholdrycker (här folköl) får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon.

Statens folkhälsoinstitut är enligt 8 kap 1 § alkohollagen central tillsynsmyndighet. Folkhälsoinstitutet har tagit fram allmänna råd vid ålderskontroll:

- Legitimation vid tveksamhet om en köparens ålder.
- Vid detaljhandel eller servering av alkoholdrycker bör, om en köparens ålder inte är känd och den kan antas understiga 25 år, krävas att köparen legitimerar sig med en legitimation som är godkänd enligt Svensk industristandard, dvs en SIS-godkänd legitimation.

Handbok alkohollagen (2003) Statens folkhälsoinstitut

För detaljhandel med folköl 5 kap 6 § alkohollagen eller servering 6 kap 1 § samma lag gäller att:

- Försäljning sker i en lokal (eller ett transportmedel) som är godkänd för stadigvarande hantering av livsmedel.
- Lokalen ska vara godkänd enligt föreskrifterna meddelade med stöd av 8 § 1 livsmedelslagen (2006:804) eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien.
- Vid försäljning av folköl ska det även bedrivas försäljning av mat eller matvaror (detaljhandel).

- Matvaror ska vara ur det sedvanliga livsmedelssortimentet. Med detta avses t ex mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror och grönsaker samt ett brett urval konserver liksom djupfrysta matvaror. Som matvaror brukar också räknas pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror (glass, konfektyrer, snacks, lättdrycker, kaffe, te, kakao, frukt, produkter av frukt, honung, kex och liknande).

Anmälan och egentillsyn

Anmälan om försäljning av folköl måste alltid ske till kommunen senast den dagen försäljningen påbörjas. Enligt 6 kap 1a alkohollagen ska näringsidkaren också utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egentillsynsprogram.

Tobakslagen i korthet

Åldersgräns

12 § Tobaksvaror får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Den som lämnar ut tobaksvaror ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått nämnd ålder.

Om det finns särskild anledning att anta att en tobaksvara är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

På varje försäljningsställe för tobaksvaror ska det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte har fyllt 18 år.

12 a § Tobaksvaror som säljs till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, via postorder eller liknande.

Styckeförsäljning

12 b § Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 19 cigaretter.

Anmälan och egentillsyn

En näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter ska anmäla försäljningen hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan ska göras senast när försäljningen påbörjas.

12 c § Näringsidkaren ska utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egentillsynsprogram.

14 § Marknadsföring av tobaksvaror till konsumenter är förbjuden. Detta gäller dock inte i tryckta skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig, överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig, marknadsföring som endast består i att tillhandahålla tobaksvaror för försäljning, eller i kommersiella meddelanden inne på försäljningsstället som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak. Kommersiella meddelanden enligt andra stycket ska i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället.

